

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSEG
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

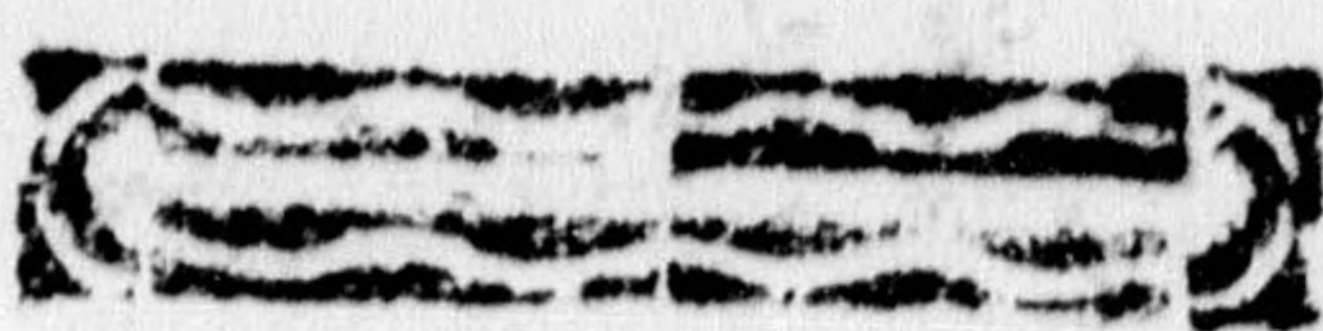
Indült BÉTSBŐL Szeredán 28. Oktoberben 1789.

*Vájdényből, Oláh-országból, az el-foglalt Török Tá-
bornak helyéről Oktobernek 8-dikán. 1789. (szóról
szóra.)*

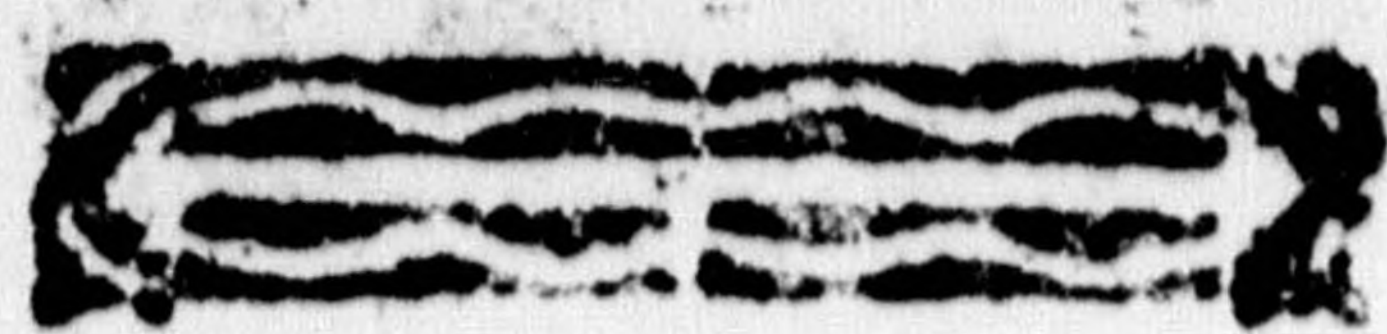
Uj edves Barátom! — Fel-derüle a' mi, Gen. *Stá-*
der puhasága miatt szinte homályban mara-
dott, a' *Vulkáni* Lägerben egélz nyáron heverő, is a
szép Táborunknak-is Tsillaga; el-jöve a' mi kedves
Vezér Hertzegünk *Hohenlohé* Szebenből, és ezen h.
6-dikán estvéli 10 órakor meg indittá szép Sergein-
ket 6 ágyukkal Oláh-ország felé *Portsény*nak, a' hól
fekszik vala a' Törököknek mintegy 2000 főből
álló vigyázó Tábora. A' mi menetelünk ilyen ren-

del esék: „ Leg-első Seregben , mely-is *Avántgárda* néveztetik , rendeltetik a' Hertzegtől , a' *Toskána* Húszár Sergéből Fő - Strázsamester B. *Szentkereszti*. Ez vezeté az *Avántgárdát* , mely áll vala 5 tüzg *Toskána* Húszárokból és 2 tüzg *Szávoja* Draganofokból , 1 osztály az első Oláh Seregből egy ágyuval. Ezeket követte az első tsapásra a' *Toskán* Obestere maga Osztályával , és a' *Szávoja* Obestere ugyan a' maga Osztályával , *Splényi* Regementje gyalogságával 4 ágyukkal. — A' 2 - dik tsapásra követi vala a' *Szávoja* Sergének Fő - Strázsamestere egy osztállyal és 7 tüzg *Toskána* Húszárokkal , az egész első Oláh Regement 3 ágyuval. Egész étzaka mentünk ; 7 - dikben reggeli 9 óra tályban megérkeztünk az *Avántgárda Portsény*hez , mellyel maga a' Hertzeg-is elment. Itt noha már észre - vette vala a' Törökség a' reá rohanó ellenséget , és készen várta lóra fel - ülve , mindazonáltal ezen *Avántgárda* olly sebessen és meg - határozott bátorsággal tsapá - meg a' készen állott Törököt (kik ámbár vakmerő képpen hartzáltak , és Tábor helyeket minden utan módon meg - tartani igyekeztek) hogy ezek ki - nem álhatván az ellenség' véret szomjúhazó Húszárok' kezét és tüzét , visszaveretének , kik elszaladván egész Tábor helyeket oda hagyák , és által - költözének rész - szerint a' *Silon* , rész - szerint pedig a' *Vájdennél* lévő öreg Táborjok - felé húzták magokat , hátra hagyván egynéhány foglyait és mint egy 100 holtjait ; kiknek tábor helyét magazinum - jával , Sátoraival és egyéb lok élésre tartazó dolgaival edgyütt fel - dulák és prédálák katonáink.

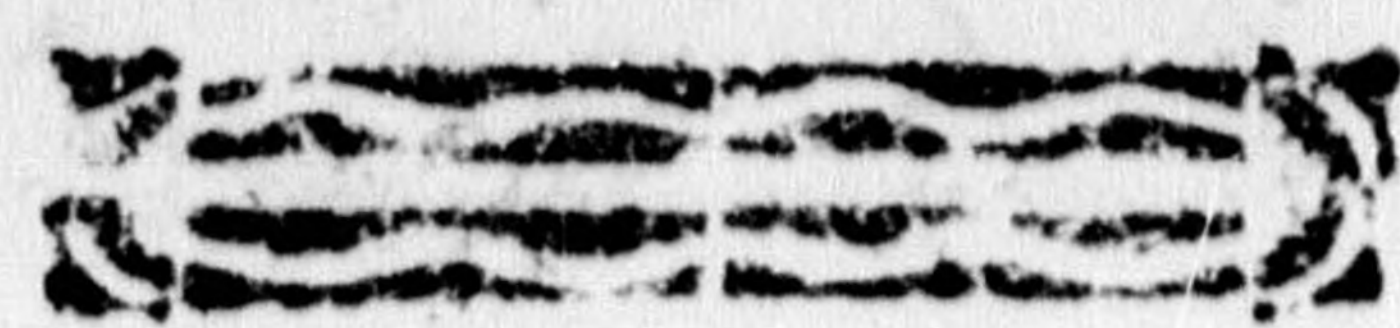

Részünkről sebbe esett *Tseh* fő Hadnagy *Toskánától*, és ugyan ezen Regementből 3 Húszár el-vezett; Nem különben 6 Dragonyos Strazsamesterestől, és egy Szabad-seregbéli. — Ezen napon itt megtelepedénk; tábor helyeinknek Külső-örizetei kiállítatának, és reggelig tsendesen nyugvók fáradsága után Táborunk. — Más nap, ugy mint ma 9 óra tályba, jelentést teve az örizeten lévő Kapitány, hogy az ellenségnek egynéhány csoportjait vette észre jöni Táborunk-felé; az után csak hamar újra azt jelenté, hogy nem csak egynéhány csoportjait, hanem nagy erővel láttya közelíteni; melyre a' Hertzeg azonnal készülőt parantsola, és kit kit a' maga helyére el-rendelete. El-is érkezék az ellenség, és igen vakmerőn kezdé próbálgatni minden Sántz-nélkül lévő 4-szegű hadi sorainkat sok helyeken meg-bontogatni, kiknek köszöntését parantsolá a' Hertzeg elsőbben a' vadász katonák, annak utánna kisebb és nagyobb ágyúink által, de sok lévén a' Pogány minden-felől, nem gondolt ezen kemény tüzelésekkel, vakmerő szándékától el-nem állott, kivált képpen gyalogsága képzelhetetlen magok elszánásával igyekeztek gyalog Sergeinknek meg-bontásokban; kiknek a' mi gyalogjaink kezdvén apróbb fegyverekből tüzesen hányni az embert olvasztó galuskákat; nem csak, hanem szép rendben eleikbe menvén, nagy bátorsággal kezdték fegyver-kéfeikkel a' vakmerő ellenséget hátráltatni: De ezzel sem sokat gondoltak mind addig, mig a' *Toskána* Sergé-géből Kapitány *Baranyai* maga Osztályával a' 4-szegű sort állott gyalogságnak ezen részére rendel-

teték; ki is nem kitsiny vitézséggel tsapván az ellenség' gyalogjaira, már ennek és Húszárjainak vérbe keverő éles fegyvereiket éppen ki-nem álhótván a' Jantsárok, nyakra főre kezdének hátrálni és szaladni, mellyet észre vévén a' Hertzeg, hogy itt az ellenség' gyalogjai Sarkokkal fenyegetőznek, parantsola a' mi Lovasainknak, hogy ülsenek a' Lovaságra, és azonnal ki-rendeltetének az első Sergek, kik az ellenségnek első Sergeire tsapjanak. Job-kézre azért el-vezete Fő-Strázsamester B. *Szentkereszt* egy osztály Húszárt, a' közepére-is balról rendelteték Kap. *Heúslér* maga Szadromjával; ezeket követte nyomba a' *Toskána* Obestere maga osztályával; kik olly rettenetes bátorsággal ütének minden-felől az ellenségre, hogy azok leg-ottan öszve-zavaradván hátot fordítottának, kiket üzöbe vévén a' Húszárok és a' Draganyosok, mindenütt hátokon vóltanak, ölték, vágták, és elevenen-is fogdosták őket; és egészen ide tábor-hellyekig *Vájdényig* kergetének. De itt is meg-nem maradhatának, hanem oda hagyák Tábor-hellyeket, mellyet Sátorjaival edgyütt mindenestől fel-prédálának katonáink, Magazinumja pedig a' győzedelmes H. *Hohenlohé*' kezében marada. El-vezte ezen *Kara Mustafa* Binbalsa 15-ezer főből álló Nagy Táborából 1500 gyalogságán kívül, kiknek száma még nem tudatik, minthogy az erdőben búkálnak még most is, és minden nap vadászszák és hordják-bé Táborunkba. El-vezette 5 nagyobb és kisebb fontos ágyuit, sok Zászlóját, mellyeket én a' sietség miatt meg-nem olvasztathattam. A' miéinknek mind öszve, el-estének és sebesekek száma csak 10-re mégyen, egynéhány ló-is meg-

sebesedett, agyon lövetett pedig kettő. Nevezete-
 sen ditséri H. *Hohenlohé* itt a' *Toskana* Obelsterét
Ott Urat, ki a' maga osztályát igen ditséretelen
 vezérelte; meg-ditséri Fő-Strázsamestert B. *Szenke-*
resztit, Kapitány *Baranyait*, *Maurer* és *Radványi*
 Urakat, fő Hadnagy *Intzédit*, kik minnyájon se-
 rény és okos bátorsággal vezérlették a' Népet, és
 annak, tiszti köteleltségjek-szerint, mindenütt vitéz,
 példával jártak elől. Ezen Tisztek között fő Had-
 nagy *Intzedi* bal-karján sebet kapott, meg-mentett
 azonban mindenek' szemek láttára egy katonát a'
 haláltól, kinek éppen akkor érkezett segítségére,
 a' midőn a' Török fel-húzta vala kardját meg-vá-
 gására; de a' Hadnagy Ur melléje ugratván, fris-
 sebb és serényebb vágással ugy szembe-tsapá a' Tö-
 rököt, hogy leg-ottan le-fordula lováról. — Itt ugy
 meg-rémült a' Török, hogy egész *Krájovdig* meg-
 nem állott. Ha a' Lovasság az az előtt tett rosz
 és sebes útazás miatt el-nem fárasztotta volna lo-
 vait, még jó darab ideig hajtotta volna; de így is
 elég vólt reggeli 9 órától fogva egészen délutánni
 4 óráig tartotta az ütközetet. — Ezen szép győ-
 zedelem hírét vivő Kurir jól-lehet mingyárt el-in-
 dúlt, és talám hamarébb meg-érkezik Bétsbe, mint
 az én Tudósításom, de végye a' Kurir még-is ked-
 vesen, (bizonylyal ugy-is vette) mely annyival bi-
 zonyosabb minthogy szemmel látott dolgot irtam.
 — A' *Szávoja* Obelstere-is katonáival edgyütt hátul
 serényen forgalódott. — Ezen Tudósító Urnak Tudósi-
 tását az egész Publikum előtt köszöni a' Kurir; an-
 nál-is inkább, mivel szóról szóra így jött, tsak be-
 tü alá kellett adnunk.

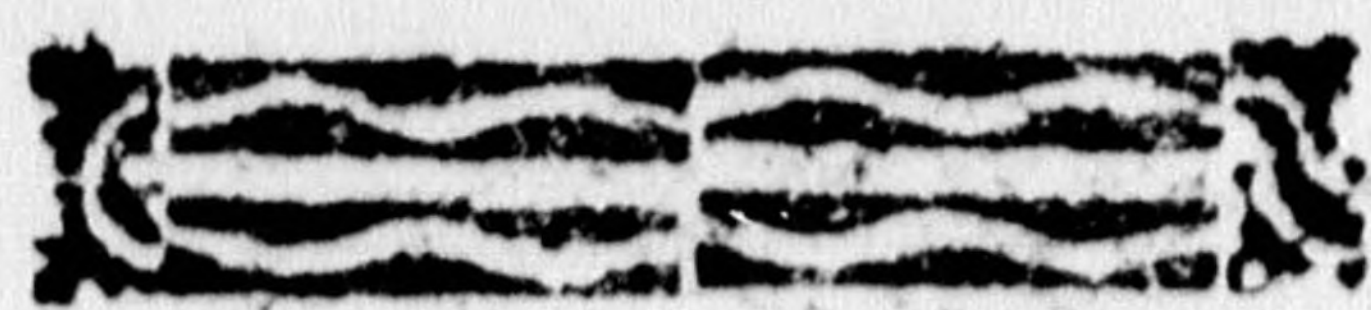

Ezen különös Tudósító Levelünk éppen akkor érkezék meg Bétsbe, mikor a' H. *Hohenlohé* Kurirja, azért az erről ki-adott F. Udvari Tudósítást is ide rekesztyük, mely ez: „

(***) Az Oláh-országban Portsénynél és Váidéninél Táborozott ellenségnek Okt. 7 dikén és 8-dikán esett meg-verettetéséről következő bővebb Tudósítást tett H. *Hohenlohé*: „Egy más után egy néhány Tudósításokat vett vala H. *Hohenlohé*, hogy a' 2 ló farkas *Kara Mustafa* Bafa a' maga vezérlése alatt lévő 10-ezer népével, kik között 7000 *Vájdénynél*, 3000 pedig fellyebb Portsénynál valának Táborba szállva, Erdélybe akarna be-ütni, mely tzeljának el-érésére már az utakat is el-készíttette volna. A' Hertzeg nem várja *Kara Mustafa* Uramat, hanem tsak hirtelen el-végzi magában, hogy maga tégyen néki egy *Visitát*; melyre nézve meg-érkezik 5-dikben estvére a' mi *Sylnél* lévő Sergünkhöz, és leg-ottan minden rendeléseket meg-teve, és 6-dikán étzaka 7 dikre virradolag 12 osztály *Splényi* és Oláh Seregbéli gyalogakkal, 4 osztály *Szavoja* Draganyos és *Toskána* Húszárokkal, az Oláh Kemény-lövőkkel, a' lovas Szabad-fergesekkel, mind öszve 5562 köz-emberrel, kiknek egy mazsarak és 5, rész-szerint 6, rész-szerint 3 fontú gollyóbifos ágyujak vala, meg-indúl Portsény-felé. — Minthogy egészfzen eddig tsak egy út vala előttük, tehát az egész Seregnek tsak egy csoportban kelletik vala utazni; azért a' Lovasokat 2 sorba állítá, és 42 tzugra osztá. — Okt. 7-dikén reggeli 3 órakor az egész hadi-test meg-érkezik a' széleken lévő 2 fejű

Sas tzimmerhez. Itt meg-állittá H. *Hohenlohé* a' maga népét, ki nyugtatá, és a' lovakat éteték, és 6 órakor meg-mozdúlván tovább mennek vala. — Elöl járó Seregnek, mellyel maga a' Hertzeg és *O. bester Krai* is jelen-valának, rendelteték 4 osztály gyalog 2 — 3 fontos ágyuval, 10 tzug Lovaság, a' Kemény-lövők, és a' lovas Szabad-sergefek. Mintegy 60 lépésnyire követi vala ezt a' fő Sereg, mely 6 osztály gyalagokból, és 20 tzug lovaságból áll vala; ezektől ennyi közre mennek vala 2 osztály gyalogság és 12 tzug lovaság hátúlról. Dél-előtti 11 órára megérkezék a' Hertzeg az elől-menő Sereggel a' *Portsény* előtt álló szélső *Poszta*, hól megállának, és egynéhány pertzentések alatt jobb rendbe szedék magokat. Az ellenségnek közelebb álló Táborig Szélső-vigyázatja, melly mintegy 300 Lovasokból áll vala, leg ottan el-üzettetésén, ezek a' magok Táborjokba visszafszaladának, melyből a' mi népünk eleibe fok Törökök kezdének jöni. Ezeknek *Hohenlohé*-is 20 tzug Lovasokkal nyargalvást midőn elejekbe sietne, és egynéhány ágyú tüzet-is adatna, mingyárt hátot fordítottanak a' Törökök, és Tábor helyeket nekünk hagyák. A' szaladó ellenség nyargal vala részszerezint keresztül a' *Syllen*, nagyobb részént pedig a' *Vájdénynál* lévő Táborba sietnek vala; de 100 holtakat hagyának hátra. — A' miénk itt maradának és magokat tsatázó rendbe szedék. Mint egy órának el-telése alatt hát jö az ellenségnek számos serge minden-felől véghetetlen nagy lármával visszafszalad, és fő-képpen a' mi Sergünknek jobb-szárnya-felé igye.

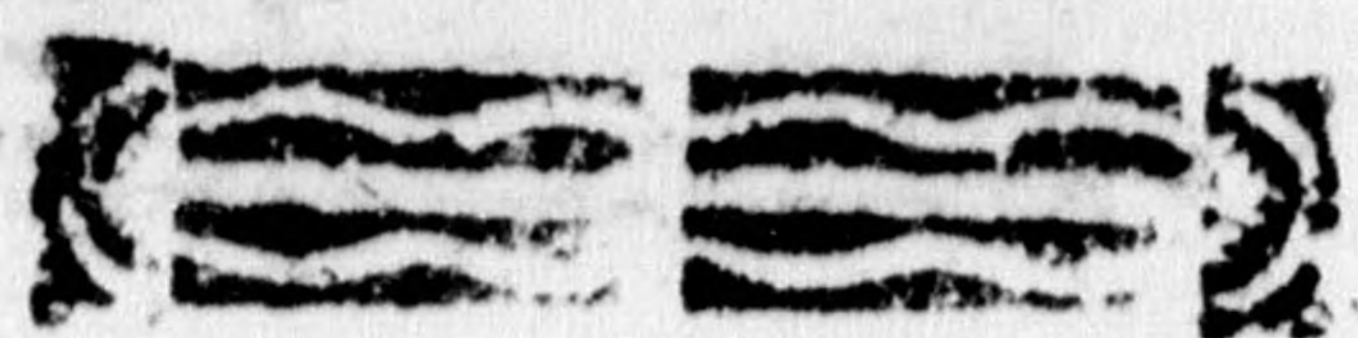

igyekezik vala; de a' mi ágyuink és gyalogjainknak tüzek ezeket azonnal vissza-térni kényszerítették, azon-kivül, hogy a' tsatára készen álló Lovaság tsatába elegyedhetnék velek. Az ellenség tehát megint vissza-szalad *Vajdényihez*. — H. *Hohenlőhé* már most a' maga gyalogjait, a' *Paszfuszna* lévő tetőkre szállítja, és a' Lovaságot a' térhelyben tartja; *Pikéteket* és *Tábori vigyázatokat* rak-ki, és így marad egész étzaka tsendesen. — 8-dikban reggel maga ki lovagal a' *Simbotinai* tetőre, hogy a' *Vajdényinál* lévő *Táborát* az ellenségnek meg-vizsgálhassa, és az erre-való rá-ütésre rendelést tehesen. Ezen tetőről meg-sajditja *Hohenlőhé*, hogy már az ellenségnek 3 nagy csoportjai, és egy kisebb ellennünk jövő félben vagynak. Az, a' mely a' mi jobb szárnyúnkra vala jövendő, nagyobb részt gyalogokból áll vala, a' kisebb *Sereg*, ezekkel odalassal jön vala, a' más 2 nagy *Sereg* pedig egészen Lovaságból áll. — Kiált *Hohenlőhé* a' maga népének: *Lóra és fegyverre!* és azt úgy állította, hogy edgyik a' másiknak mindenkor segítségül lehetett. Ez alatt elé hozza az ellenség a' maga ágyujit, mellyek között a' 4 kisebbeket a' Lovaságnál, a' 2 nagyobbakat pedig a' gyalogságnál tart vala készen, és ezekből, valamint a' gyalogság fegyvereiből el-kezdi egyszerre a' tüzelést, midőn tőlünk nem megszűne volna. Az ágyútűz minden kár nélkül-való vala; de a' flinta-tűz keményebb és károsabb. A' mi részünkről-is el-kezdeték a' kemény tűz, és a' mi ágyuink olly jóvalának igazítva, hogy egy ágyuja az ellenségnek leg-

leg-ottan hafzan-vehetetlené téteték, és számos Törökök hullának-el. Erre semmit sem ügyelvén az ellenség, vakmerőképpen elébb mozdúla, és olly kegyetlenül kezdte tüzelni, hogy *Hohenlóhé* némely Lovasait vissza-húzni kényszerítették. Erre ugy meg-bízá magát a' Törökség, hogy egészen a' mi gyalogjainkig jöve, és hátúl álló Sergei is egészen elé-mozdulának. Ez vala az a' Punktum, a' mikor már a' mi Lovasainkra vala egy szerentsés szükségünk; tsatát fútat a' Hertzeg a' Lovasoknak, rajta ezek sebes nyargalvást az ellenségen, egy perzentés alatt már ennek minden Sergét körül vette, és ugy le-apritá, hogy a' vólt a' szerentséfebb ki rést kaphatván hirtelenséggel magának, a' mi vitéz Lovasaink fegyvere elől el-szaladhatott. — A' tsatázó helytől fogva egész *Vájdényig* térség vagy on; tehát a' szaladó ellenségnek üldözése igen könnyü vala, a' honnan ezen kergetésben még annyin le-vágottak, hogy egy mértföldnyire mind holt Törökkel vala a' föld bé-vetve. — Azon-közben az első Oláh Regementből egy Osztály Májor *Kerner* alatt a' mi jobb-szárnyunk-felől egy tetőn állván, meg-támodtaték az ellenség' gyalogjaitól, kikre ez keményen tüzel vala. Májor *Kettner* neki uszitja az Oláhokat, hogy a' fegyver-késsel kezdjenek a' munkához; ezek rá-rohonnak az ellenségre, annak Zászlóit el-szedik és nagy veszteséggel kergeték-vissza. — A' Lovasoknak előbb említett tsatájokból a' lett, hogy az ellenség' gyalogjai a' Lovasoktól el-szakasztattak, és a' *Vájdényi* hidat el-nem érhatték, hanem 20-an kívül, kik magokat fog-

fogságra adták, mind le-aprították. — Ez alatt a' mi gyalogjainknak a' vala parantsolatjak, hogy az ellenséget kergető Lovaság után szép rendbe nyomuljanak, és úgy véghez-is vivé a' gyalogság ezen parantsolatot, hogy dél-utánni 5 órakor már minden Sergeink az ellenségtől ott hagyott Táborbán vala *Vájdénynél*. Az ellenség holtjainak száma, kik a' tsata-piatzon maradtanak, 1500-ra mégyen, sebeseit is gondolhatunk egy ennyit. Sok szaladók kivánták a' *Syllden* menteni életeket, kik belévesztek a' vízbe. A' meg-maradt ellenség úgy elszéledett, hogy ezeket többé *Mahumed* sem szedi-öszve. — *Kara Mustafa*, az ellenség Sergének Vezére, nem esett-el, a' mint az előbbi Tudósításban vala, hanem még a' tsátának kezdetén Sergéből elszaladott; de a' *Bin Basa Séráskir Mayar Mehmet*, ki a' Serget *Portsénynél* vezérlette, a' holtak közt találtatott. — Itt nyertünk 2 nagy és 4 kisebb ágyukat mindenestől, és többet 30 zászlónál. Mind a' két ellenséges Tábornál sok lovak, fegyverek 's egyébek lévének a' mi népünknek prédájává. — A' Kenyeret, *Tzvibakat*, Gabonát, Vágó marhát 's a' t. a' nép' és lovak eleségire rendelték, a' több préda pedig a' nép-számára maradott. — Mi töllünk esett 19 ember és 9 ló; Fő-Hadnagyok *Gsch* és *In' tzedi* sebet kaptanak a' *Toskána* Húszár Seregből 39 köz emberekkel és 25 lovakkal. — Fegyvertármester Hertzeg *Hohenlohé* nem talál szót elegendőt magának ezen népnek ditséretire. A' *Szávoja* Draganyosi azzal mutatták - ki vitézségeket, hogy a' lovakról prédálni egysem szállott-le. Minden

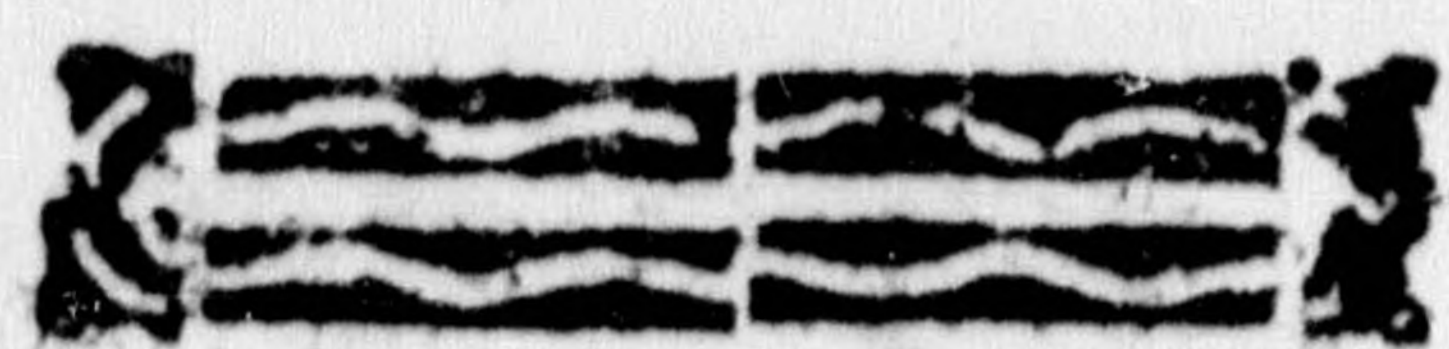

den itt meg-jelent Tisztek, nevezetesen a' különös Tudófitásban fellyebb ki-neveztek, különös vitézséggel tsatáztanak. (**)

Elegyes Aprósdágok.

Feldmarsal *Vallis* Ur már Serviába meg-érkezett, és a' télen, midön Feldm. B. *Laudon* Bétsben lészén (a' mint tökéletesen reménljük) a' Tábornak fő Vezérének marad. — A' Hertz. *Potemkin* Táborától az a' hir érkezett meg, hogy ennek egy részze, egy *Akirmanhoz* nem meszize a' fekete Tenger mellett lévõ *Katsibás* nevü Helységre rá ütvén, az ott fekvõ Basát 100 embereivel edgyütt el-fogta, 7 ágyuit és 2 ágyuval fel-készült hajóit pedig Sákmányba kapta. — Midön H. *Kóburg* a' *Therésia* Nagy Keresztes Hadi-Rendének Tzimerét vette, egész Táborát parádében állittatván-ki, meg-köszöni a Nagy Keresztes Rendet Táborának, 's végre ezen szókra fokada: „*Kedves Atyámfiai!* ezen Tisztségség' Tzimerét néktek köszönhetem.

Egy ritka történet esett Posonyban! Itten a' Szt. *Ursula* Szerzetes Szüzei között egy 69 esztendős *Stott* nevü Báró Kis-afszonyka vagyon, ki 1739-ben tett vala szerzetesi *Professiot*, midön Belgrád a' Törökök' kezébe esék; már most, minthogy ennek éppen 50 esztendeje, Jubilléumot tartott, és Belgrádnak kezünkbe lett vissza-eséfekor tevé a' második *Professiot*, Gróf *Erdödi* Apátza Fejedelem afszony alatt. — Azon Briliántos Nagy Keresztes *Therésia* Rendje, mellyet ő Felsége a' maga Uniformisáról le-fejtett és *Laudonnak* küldött 40-ezerre

betsültetik, és ezt a' Briliántos Tzimert tsak a' Koronás fejek szokták viselni. — Húszár Obestlájdiánt B. *Kinmáyernek* gyűrűje, mellyet néki közelebb ő Felsége ajándékozott, 1000 aranyra betsültetik, és az a' hire, hogy minden órán *Theresia* Rendet nyerne magának. Ezen Obestl. Ur még tsak 36 ezüstendős. — Már most, valakik haidon Belgrádban házokat, és Serviában jószágokat birtanak akkor, mikor ezt a' Porta el-vette, és el-vezteték vala, jelentgetik magokat, és kéri visszaz. — Ezt irják 7-dikben Káránsebesből: „6-dikban az *Anspakh* Vafas serge és egy osztály az *Erdödi* Húszár Sergéből parantsolatot vett vala, hogy siettséggel Erdélybe induljon. Dél-utáni 3 órakor megis indulának Gen. Gróf *Auersperg* alatt, és egy nap 4 *Marsutat* tevének. — Az a' hire, hogy H. *Hohenlohé* minden Palzszuson egyszersmind akar Oláhországba bé-menni, és ott magának egy jó Téli-szállást készíteni. *Mauroyénit* mi ollyon Szász emberiségü embernek gondoljuk, hogy tsak alig ha az illyetén Vendégeket örömezt a' szomszédba nem kívánná igazítani szállásra. — Az a' hire, hogy *Laudon Kóburgnak* 8 Bataliont küldött volna segítségére. — A' Külső-országokról bé-jövő Magyarak azt beszélik, hogy Gen. B. *Alvintziről* mindenütt az a' hir kívül, hogy a' nyáron Belgrádot meg járta volna Mészáros köntösben titkon, és ott egy Bárányt el-is adott. — Gróf *Nemesnek* pedig egész Pruszziában árulják réz-táblára metzett képét, minthogy az Udvari Német Tudósításokban tavaly a' vala irva, hogy 24 Törököt maga kezével vágott.

gott-le; és egy véghetetlen izmos Magyart festette-
nek-le helyette; kit minden, mint nagy Vitézt,
bámúlva szemlél.

Ő Felsége a' *Károlyvári* ugy nevezett *Szluiner*
határ gyalog Seregnek Kapitányát *Kottas Antal*
Urat, az Austria Ház mellett 30 egész esztendőök a-
latt tett hiv szolgálatjáért, ez alatt a' név alatt:
de Heldenberg, Nemeli Rangra emelni méltóztatta.
— A' Gallitzia 'Sidókról költ Felséges Rendelések-
ben, a' 23-dik Czikkelytől fogva a' 30-dikig ezeket
olvassuk: „A' katonai *Conscriptio* azon módon mé-
gyen végbe reájjak nézve is, mint szokás a' Keresz-
tényekre nézve. — Ezek, valahól tsak Keresztények
laknak, mindenütt, minden meg-határozott szám,
házasságbéli *Taxa* fizetés nélkül lakhatnak, és a'
közönséges Polgári Törvények-szerint igazgatnak.
— Idegen 'Sidóknak tsak ugy engedtetik-meg a' Gal-
litziában való lakás, ha fogadják, hogy földöt mi-
velnek, és ahoz a' magok költségeken hozzá-kezd-
hetnek. Ha pedig történetből valamely gazdag ke-
reskedő 'Sidó vándorolna ide lakósnak, ennek az
Ország' Tisztviselői engedhetik-meg szántás nélkül a'
le-telepedést. — El-költözések a' már lakós 'Sidók-
nak ugy engedtetik-meg, ha a' már Törvény-szeriet
ki-szabott pénzt le-teszik; a' maga földes Urával,
Hitelezőivel meg edgyezett, és az Ország Tisztvise-
lőitől szabadsága vagyon; külömben ha szökik, a'
szökevények Törvénye-szerint bánnak velek. —
Hogy a' *Conscriptios* Könyvbe egy jó rend tartásék,
minden 'Sidónak egy vezeték nevet kel magának
vállasztani, mely örökké változhatatlanúl meg-ma-

rad Familliáján, és ha ezt változtatja 14 napi fogással büntetik. — Németül Matriculájának kell lenni a' (Rabbinak) a' 'Sidó Papnak. — Minden szabad a' 'Sidónak, valamint a' Kereszténynek; ugyan azért ezekkel hasonló szolgálataik és Törvény alatt lesznek. s. t. Egy szóval az Izraéliták Czéré-móniás Törvényei-is kezdenek a' Keresztények Polgári Törvények rájárára vonotni; mely bolts rendelkezés !!

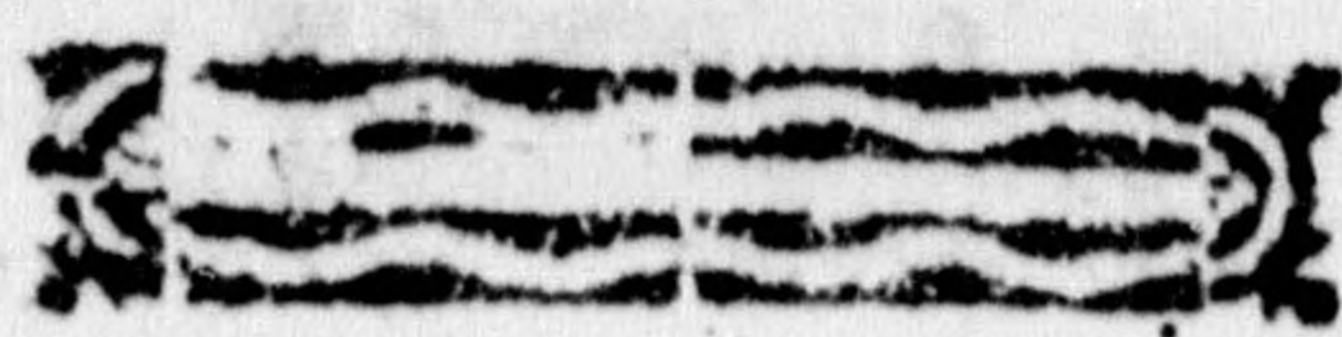
Éppen most esett tudunkra (írja a' Tudósító) hogy a' Boszniai Törökök *Likába* és a' Bánati-széleken ugyan azon egy időben kívánnak bé-ütni; de ez kevés gondja a' mi Táborunknak. — *Abdi Basa*, egy Zemlini Levél-szerint, egélszen el-takaradott ezen Környékről; mert a' mi népünk egélszen *Paszszarovitzig* ment, és sohól tsak nyomát se találja. *Szemendriát* és *Paszszarovitzet* a' mi népünk meg-szállotta. — A' *Károlyi, Pálfy, Eszterházi Miklós* és *Stáin* gyalog Sergej 13-dikban a' Bánátba visszamentek; és külömbb külömbb lovas Sergek *Bonoftzéba* visszamentenek. — 3 Batalion *Gyulai* és 2 osztály Huszár fel felé Sabátsnak indult. — Azt mondják, hogy *Ersebet Várát* és *Ujj-Orlovát* kérjük-fel a' Törököktől, mihelyt a' Belgrádiakat ide által-költöztethetjük. — Feldmarsal *Lájdinánt Gróf Vartenslebennek* az a' parantsolatja, hogy az *Allion* hegyéről a' Törököket kergesse el, és a' maga népét *Ujj-Orlovának* meghodolására kézzen tartsa. — Ezen parantsolat-szerint *F. M. L. Vartenslebennek Avántgárdája*, elől járó-serge, 13-dikban *Méhádiából Szupáneknak* indult, és 14-dikben a' több része-is hadi testének követte. Mi ugy vélekedünk, hogy *Orsova* tsak 4 — 5 napok alatt sem fogja a' *G. Vartensleben* Ur' tüzét ki-állani.

Utolsó jegyzések: — A' múlt Vasárnap megint Kurir érkezett *H. Kóburgtól*; de hogy mi hirt hozott legyen, még eddig mélységes halgatás vagyon rólla. — Az a' hire, hogy *Laudon* és *Ferentz Fő Hertzeg* készülnének-fel *Bétsbe* Téli-szállásra. Már *Bétsi futkasó* Levelekben olvassuk, hogy *Laudonnak*

Bétsben és Prágában emlékeztető Oszlopot fognának emelni, és hogy ő Felsége a' maga Parádé Hintóját fogná mostani fel-jötekor eleibe-küldeni. — Emlékezetes az, hogy Feldmarsal G. *Vallisnak* a' mostani Belgrádi Komendánsnak az Attya adta vala ez előtt által a' Törököknek Belgrádot, és már most 50 esztendő múlva a' fia Komendáns benne. — *Vallis* helyet *Kollerédó* a' Tseh-orzági Generál Komendáns. — Némely hirtelen hazudó Levelekben azt olvassuk, hogy ő Felsége 25-ezer aranyakat veretne, mellyekkel a' *Kóburg* és *Szuvarov* Sergeit kivánná meg-ajándékozni. — A' mondatik, hogy *Szuvarovat* ő Felsége Német Birodalombéli Grófságra emelte volna. — Belgrádnak meg-vételével minnyájon úgy vélekedünk vala, hogy már a' kívánt békeség bizonyoson helyre fog állani, minthogy a' F. Auszriai Udvar már a' maga előbbeni tzeljét elérni láttatott; de mi azt tapasztaljuk Bétsben és minden F. Ts. Királyi Birodalmokban, hogy a' jövő esztendő-is hadakozással fog el telni, és 3 hetek nem telnek-el addig, míg ujj háborus hirt-is fogunk hallani. Azt erősítik, hogy Berlinből H. *Reúsztól* egy Kurir érkezett volna Bétsbe (az Erlangi Ujság igaznak írja) melyre a' Tsászár G. *Lascihoz* és G. *Hadikhoz* leg-ottan maga irását küldvén, az nap 12 Kurirok indúltanak volna ki Bétsből. — — Ugy van a' hir, hogy Pruszszia hadat izenne Orosz-ország ellen; noha tsak a' múlt hetekben is úgy gondolkoznak vala némely előre látó Politikusok, hogy Lengyel-ország, Pruszszia, Auszria és Orosz ország között még 1790-venben 3 részre osztatnék, és mi előbb a' Portával meg-békélvén örökös frigyet fognánk vele kötni. A' hir sok-féle; de tsak ugyan a' Télen hallunk valamit bizonyost.

Konstántzinápolyban a' Minisztériumban megint nevezetes változások estenek. A' Nagy Vezér helyét foglaló *Kajmakán* le-tétetett, és ennek helyébe lett *Szoliman* Bala, ki a' Szúltánnak egy Húgátartya feleségül. — A' háborus lelkü *Muszi* hivataljától meg-fosztatott, és azt tették megint *Muszinak*,

nak, kit a' másik Tsálszárnak idejében le-tettenek
 vala, t. i. *Szerifszadét*, kinek *Muftisága* alatt Bé-
 kefséget reménylenek. — A' Hollándusok a' hátra
 lévő 3 milliom adólságot meg-küldötték a' napok-
 ban Bétsbe. — A' Lütikieknek zenebonájok-is már
 vérrel petsétes. Ezeknek régtől fogva keresztül né-
 ző szemek vala némely Papokra, és ezen h. 7-di-
 kén sok nép öszve-todúlván a' Szt. *Mártoni* Papi
 házot meg-szállák; de az ugy nevezett *Pátricier*
 Gárda Sereg által ezek a' rosz tzéltől akadályoz-
 tatának; melyre a' nép egészfzen öszve-todúlván,
 fegyveresen be-rontának a' Tanáts házba, és nem
 csak azt kérik, hogy ezen Gárda Sereg azonnal
 Calzfzáltatnék, hanem azt is kívánák, hogy a' meg-
 holt Hertzegi Püspök *Lajos Györgytől* a' Szegények-
 nek testált Summa a' nép között azonnal ki-oltsas-
 sék. Ekkor a' Tanáts le-tsendesíté őket szép szó-
 val, de 8-dikban mintegy 500 megint a' Város-há-
 zára menének, az ajtót be ronták, és kérik vala
 az előbbit, mellyet a' Magistrátus kéntelenítették
 meg-igérni, és írásban ki-adni. Ezen zenebonás
 népre rá-támodnak a' Lovas Gárdák, ezeknek elől-
 járójokat meg-ölé a' nép, és sokot közüllök meg-
 sebesítették s. t. — Koloniában a' Lakások 25 punk-
 tumat adnak-bé a' Tanátsba, hogy azt nekik en-
 gedje-meg. A' Tanáts meg-enged némelleyeket, a'
 zenebonának el-távoztatásáért. Észre vévén a' nép,
 hogy meg-engedte ugyan a' Tanáts szovát nem fog-
 ja tartani, 4-dikben öszve-todúl a' nép, és arra
 kényszerité erőszakkal a' Tanátsot, hogy mind a'
 25 punktumát meg-igéré, írásban petsételve ki-adá,
 sőt azt a' Senátort is, mellyet a' nép kíván vala,
 le-tevé. Tsak így szól a' Párisi musikán a' Nota.
 — Párisról következő Levelünkben. — Azon
 Gazdag Könyv-nyomtató és Könyvel kereskedő
Vukkerer, kinek már fogságát jelentettük vala, a'
 napokban számkivetés küldeték a' fogságból, még
 csak Feleségétől, gyermekeitől sem bocsuzhaték-el.
 Itt a' példa *Typographusok* és *Könyv-árolók!* vi-
 gyázzatok!